

EPERJESI LAPOK

Sárosmegye s városainak társadalmi s gazdasági érdekeit képviselő hetilap.

AZ „EPERJESI SZÉCHENYI-KÖR” ES A „SÁROSMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET” KÖZLÖNYE.

Szerkesztői iroda:
Megyeház.
Ide intézendő minden a lap szellemi részét illető közlemény.
Kiadóhivatal:
Az EPERJESI NEPBANK helyiségeiben, főutca 2-ik sz. a.

Megjelen: minden vasárnap.

Előfizetési ár: vidékre postán vagy helyben házhoz küldve:
Egy évre 5 frt — kr.
Félévre 2 „ 50 „
Negyedévre 1 „ 25 „

Hirdetési díj:
háromhasabos petit sor egyszeri hirdetése 5 kr., többszörös hirdetés jutányosabb.

Bélyegdij: minden hirdetésért külön 30 krajczár.
Nyiltér minden sor 10 kr.

A virilizmus.

A közigazgatás reformjáról szóló két javaslat maholnap a parlament elé kerül.

A sajtó megtette a magét s legalább részben kimutatta a két javaslat hiányait.

Nem feladatunk e hiányokat politikai szempontból e lapok hasábjain méltatni. Annál általánosabban azonban kénytelenek vagyunk konstatálni, hogy a fővárosi sajtó — melynek képviselői és munkatársai alig-alig ismerik már a régi megyét s a mostani megyéről meg körülbelül olyan fogalmuk van, mint a szelleműs francziáknak hazánk közigazgatásáról — csak igen felületesen foglalkozott e nagyhorderejű kérdéssel.

Mi nem esodálkozunk azon. Fiatalságunk javát absorbeálja — a főváros. Minden oda központosul. Legtöbbször esakis br. Eötvös József regényeiből ismerik a megyét.

Ezt látni ugynevezett vezérezikkeikkől. Mosoly vonul az ember ajkára, ha a fiatal „államférfiak” közigazgatási orakulumjait egy ily vezérezikkben végig olvassa. Oly naivitással és oly felületességgel szólnak e százados kérdéshez, mintha akár csak egy premier darab szellemes megbeszéléséről volna szó.

A régi megye mehet. Újat kell alkotni. El a választással, legyen kinevezés! Rosz az alap. Teremtünk új alapot.

Ez a panacea!

Es a ki okosnak vagy a „helyzet magaslatán álló” férfiak akar látszani, ez szajkó módra ismétlé a mondottakat. Nem tudja azt, hogy ha valahol, úgy a közigazgatásban nem áll azon röpke mondat, hogy „forma dat esse rei.”

Vajjon mit szólnának ezen óriások ahhoz, ha valaki a piramisoknak új alapot akarna adni csupán azért, mert az idő vihara azoknak falait megvisele s itt-ott egy-egy repedést és szakadást ütött rájuk!

Hogy mily felületességgel bírálták el a benyújtott javaslatot, mutatja már azon körülmény is, hogy egyikük sem emlékszik meg a modern megye egyik szembeszökő, beoltott defektusáról — a virilizmusról.

A virilizmus nem magyar intézmény. Ezt ott kreálták, a hol szociál-demokratikus vagy anarchikus elemek tulsúlyától kellett tartani!

A magyar államnak sohasem kellett ily elemektől tartania. Társadalmunk sokkal egészségesebb alapokra van tekintve, hogysen benne ilyen burján vegetálhatna.

Nálunk a hazafiság, értelem, szellemi és morális kvalifikáció volt az, mely az egyeseket arra

képesítette, hogy a megyei tanásterem zöld asztalánál helyet nyerjenek.

A virilizmus ellenben nem kérdezi azt, hogy becsületes, tiszta kezű, jellemes ember-e az, ki csupán azért, mert gazdag, ott ül a zöld asztal mellett. A virilizmusnak elég, hogy annyi meg annyi adót fizet. Lehet aztán az ily ember uzsorás, notorius gazember, tisztátalan kezű „nemzetgazdász”!

Hogy ez valódi metyé a társadalomra, ki meri azt tagadni?

Ha a hazafiság, erény, szellem és morális felsőbbég joga egy a pénzzaszkó jogával, s ha türejt az, hogy sok megyében inkorrekt emberek ülnek a tanácskozási terem zöldasztalánál, csupán azért, mert annyi és annyi adót fizetnek — vajjon hol van akkor a társadalmi és morális igazságszolgáltatás?

Szabad-e azt tűnni, hogy ily emberek válaszsának, szavazának és határozzanak a megyék legvitálisabb ügyeiben? Nem inficiálják-e minden társadalmi és morális hagyományt?

De hát nem lehetne-e azon segíteni?

Mi azt hisszük, hogy igen.

Ha már megmarad a virilizmus, válaszsának a viriliztákt maguk közt — mint az a fővárosban történik — bizonyos számú megyei képviselőket s akkor bizonyára kimaradnak azon emberek, kik jelenleg elég arczatlanok a megye termében megjelenni.

Mint halljuk, Deil Jenő kassai iparkamarai titkár indítványára Kassa város törvényhatósága hason irányban akar az országgyűléshez felterjesztést tenni.

Nem ártana, ha megyénk is hasonló petíciót terjesztene fel.

A birtok elaprózása.

A gazdasági egyesületek szövetkezete igen fontos kérdéssel foglalkozott. A birtokok eldarabolásának kérdése mindenestre teljes figyelmet érdemel minden tényező részéről s e tényezők közül a legelső, melynek foglalkoznia kell azzal, a gazdasági egyesület, a magyar gazdák eme leghivatottabb organuma.

Tagathatatlan, van baj a birtokok tulságos eldarabolásában, van baj abban, hogy a mezőgazdasági életben igen jelentékeny részt alkotnak immár az oly gazdaságok, melyek kicsinységüknel fogva alkalmatlanok minden baromtenyészésre, s így okvetlenül a föld kiszorolására vezetnek: de a

bajt nem kell túlozni, nem kell különösen orvoslásától oly eredményeket várni, a minők soha nem következhetnek be.

A birtokok elaprózása nem a mi tulajdon viszonyaink egyedüli jelensége. Jelentkezett az mindenütt, a hol csak szabad földbirtok van s a népesedés nem áll kiálló aránytalanságban a területen; baj azonban, hogy a földarabolás következményei végzetesebbek, ijesztőbbek nálunk, mint bárhol, s ez ép, a mi a kérdést elszomorítóvá és orvoslását sürgetővé teszi.

Másutt ugyanis — a dolog természeténél fogva — a földarabolásból származó elaprózás a föld kihasználásának fokozására, s emélfogva józanabb, intenzívebb, buzgóbb munkálkodásra sarkalta a tulajdonosokat. Nálunk — példák bizonyítják — nem mindég volt ez így, sőt legtöbb helyütt pedig nincs is ez így. Egy magyar parasztagdacsalád például féltelken becsülettel megél: a gazda, két-három legény fia, menyé, lánya nyár idején munkát, tél idején kenyeret talál: az igrás jószág által tuvarozás útján tél idején, munkaszünet tartama alatt, megtudja szerezni adóját, s ha jó termés van és a családban van iparkodás, feles föld vállalása, napszambajárás stb. által meg tudják szaporítani jövedelmüket úgy, hogy a ruházaton kívül marad még egy kis félretenni való is.

Igen ám, de e félretenni való nincs arányban az osztozással; úgy, hogy a féltelkes gazdának gyerekeire, ha öten voltak, alig marad egyre-egyre nyolezad teleknél több. Tudva van pedig, hogy a paraszgyerekei mind követelik a jussukat, mind megmaradnak az eke mellett; ritkaság az olyan, a ki akár a katonaságnál bentmaradjon „wirklicher”-nek, akár a városba bemenjen iparosnak, akár a szemináriumba bekéredzkedjék s ott megnevelődjék — püspöknek.

A legtöbb helyütt tehát bizony lánca alá kerül az apa után a föld, s egy telekkönyvi számból lesz öt és hat. De már az a föld nem ad kenyeret újra öt és hat tagu családnak. Abból nem jut ruházat, nem jut a lábás jószágának telelő. Az „eldarabolás” kezdődik a marhánál, a mit az első télen eladnak; trágyája elmaradásával megrottván a földet s a termést. Második évben már adósság van a telken, s a harmadikon, ha uszorsás kézbe nem jutottak, a mely esetben pár évig hagynak szaporodni a terhet, fölmerül annak szükségése, hogy az ügyis kis tagból a kölcsön visszafizetése fejében eladjanak egy darabot. Megtörténik ez és az egész vagyon romlása, elfecsérlődése ettől fogva csak rövid idő kérdése.

TÁRCZA.

Merengés.

(Hugo után.)

Néha-néha ha szememre
A sötét éj fátyolt von,
Mig szerencse, ádó és béke
Tanyáz merre élet honni;
Köny ömlik ki két szememből,
Bennük balzsam ömlik ki,
Mely szívemnek fájdalomait
Árjaiba temeti.

Éltem rögös ösvényein
Hogyha tovább haladok,
S egy ablakon bepillantva
Öröm helyett csak bán látok;
Könny csordul ki két szememből,
Mely mig leperg képeimen,
Egyé oltad keserecében
A „tiltoittal” odabenn

Hanem azért ha szenvedőt
Látnak könyes szemeim,
Fájdalmában enyhül lelkem,
Hogy bím osztják feleim;
S mig én viszont itt-amottan.
Siratom e sebeket,
A magamét elfelejtve,
Összeforr az s behegyed.

Ch. R.

Chelykhe Perin

A magyarok eredete.

(Népszerű felolvasás.)

Irta: Albert József.

(Folytatás és vége.)

Lássunk tehát egy pár példát párhuzamban a török és ugor nyelvekkel. *Fej*, palóczoan *fee* = finnben: *pee*; az ember *füle* vagy palóczoan *file* = mondvinban: *pile*, törökül: *kulak*; *fog* = finnül: *pong*, törökül: *tis*; az ember *nyelve* = finnben: *nyelme*; *szív* = finn: *szim*, törökül: *jürek*; az ember *neve* = finnben: *neme*, tatárul: *kéle*; *vér* = finn: *vere*, török: *kan*; *máj* = vogul: *majlo*, törökül: *bauir* stb. Az igék is a rokonság mellett bizonyítanak, lássunk egynehányat: *kell* = eszeremisben *köll* *kér* = zürjen: *kor*, *kérni* = zürjen: *korni*, *hajt* = vogul: *kajt*, *húz* = vogul: *hász*, *ferde* = vogul: *ferd*, *lő* = eszerim-z: *lü*; továbbá a névmások: *ki?* = finn: *ki?* *hova?* = mondvin: *kava?* stb. S megjegyzem, hogy Vámbéry alig tud felhozni néhány igét, mig Budenz minden igének megtalálja a párját, úgy hogy mindent összefoglalva, ha egyedül mai érthető szavainkat vesszük tekintetbe, minden kétségen felül áll Vámbéry tévedése s a magyar nyelvnek a finn-ugor nyelvekkel való rokonsága.

A népjellemre is hiába hivatkoznak. A magyar faj lelki tulajdonságaira és hajlamaira nézve sokkal jobban megegyezik a finn-ugor népekkel mint a törökkel. Ijabb Szinnyi József beszéli, a ki bejárta az ugor földet s feleséget is onnan hozott magának, — hogy a jó finnek, eszeremiszek stb. ha egy kicsit felöntenek a garatra, olyan derekasan összeverekednek, hogy a bugaczi csárdában se csinálják

különbül. Dalnak, tréfának se vége, se hossza köztük, ha összejönnek, épen mint a magyar népnél, kinek ebbeli hajlamát már Szt. Gellért is észre vette. A legenda szerint ugyanis egy alkalommal száraz malom mellett vitt el a püspök útja s esodálkoz a látta, hogy egy szolgáló a legsúlyosabb dolog közepette is vigan dalolt. „Boldog egy nép”, mondá a szent férfiú, „mely a munka fáradoalmait dallal édesíti.”

Továbbá ugyanazt a józan, gyakorlati észjárás s derült humort találjuk mind a magyar, mind a finn-ugor népeknél, melyet közmondásaik tükröznek leghivebben vissza. Összehasonlítással álljon itt egy pár finn közmondás: „Jobb egy fajt a kézben, mint kettő az ágon. Az első pillanat az akasztófan is a legrosszabb. Két király nem fér egy várba. A ki nem tart macskát, majd tart egeret. Nem fog az ember egy halat, hogy a lábát meg ne nedvesítse. Meghalt az asszony, elszakadt egy szalag; meghalt a férfi, elpusztult az egész ház” stb. stb.

Azt hiszem, fölösleges tovább folytatnom, ennyi is elég annak a bebizonyítására, hogy nemcsak nyelvünk, hanem népünk jellege is inkább a finn-ugor népekével egyez, mint a törökkel.

Van azonban a Vámbéry könyvének egy fejezete, mely méltán gondolkozóra ejtheti azt is, a ki az ő nyelvészeti fejtegetéseinek különben nem tulajdonít tudományos értéket. Azt a kérdést veti fel nevezetesen, hogy miért nem tudják hát Hunfalvy és Budenz az ő magyar neveket megmagyarázni a finn nyelvek segítségével? S melleleg megjegyezve, ezt teljes joggal kérdezheti, mert köztudomású dolog, hogy a most divatozó keresztneveknek is meg van a zsidó és görög nyelvben eredeti jelentésök; így pl. János = kegyeleműs,

A gazdasági egyesületek megkezdték a munkát. Csodaszert a bajok orvoslására nem találunk fölök sem; de mentül jobban utána látnak a körjelenségek föl kutatásának, mentül alaposabban búvárolják meggyógyításuk lehetőségét, annál inkább meggyőződnek egy alapigazság felől, s annál hangosabb hirdetői lesznek annak országiszertő.

Rövid igazság ez, pár szóban elmondható. A legtöbb olytermészetű bajnak, a milyenekről most szó van, van egy biztos ellenszere: a takarékoság; s egy biztos orvosszere: a munkásság, s egyetlen mentő eszköze: a hitelszövetkezet.

B . . . I v á n.

Bártfai levél.

Bártfa, feb. 4-én.

Sok vajadás után létre jött a bártfai közművelődési egyesület, s mint már említettük, kitűnő részvét és általános érdeklődés között meg is alakult f. évi január hó 6-án.

Eletjelt legelőször f. évi január hó 24-én adott magáról, midőn egy magyar és egy német színdarab előadásával lepte meg a nagy számmal megjelent közönséget, s megcáfolta azon többek által táplált balvélelményt, hogy Bártfán, részint a kellő erők hiánya, részint az irodalom és művészet iránti csekély érdeklődés, a nemesebb irányu törekvést lehetetlenül teszi.

A magyar darab „Kukliné prédikációjában” a nők közül: Bereczky Szafkolics Ilka urhölgy, Gallé Gizella k. a. és Geffert Mariska k. a. szerepeltek; — a németben pedig a „Eine Roman” — Kalix Gizella k. a. és Szmoluhovszky Irma k. a. működtek, kik mindnyájan, daczára annak, hogy első színpadi fellépésük volt, a szerepet helyesen fogták fel és meleg, odaadó játékkal által a nézőket elragadtatták. A férfiak Dessewffy Aurél, Molnár László, Vasváry Jenő, Tomesányi László, Molnár Árpád a magyar, Greiser Nándor és Kaeser Herman a német darabban szintén jelesen játszottak.

Nem mulaszthatjuk el ez alkalommal, hogy köszönetet ne mondjunk az összes működő tagok és Toperezer Albert rendezőnek, azon jóakarattal és buzgalommal, melyet a színelőadás létesítése körül kifejtettek, s ez által a jövő sikernek is alapját megvetették.

Az előadást táncmulatság követte s Bártfa már régen nem látott ily szép és nagyszámú közönséget együtt táncvígalmak alkalmával; a jó kedv is kitűnő volt, mert hajnalban is csak vonatva engedtek a fiatal hölgyek a mamák ama felszólításának, hogy jó lesz már haza menni.

Az összes bevétel 128 forintot tett ki. Még pedig belépti jegyekért 119 frt 80 kr., felülfizetésekből: Kaczvinsky Ede apát 50 kr., ft. Doby Antal 1 frt 50 kr., tisz. Dörner Károly 50 kr., tisz. Münich János 50 kr., Adamecz 50 kr., Bares L. 80 kr., és Kuhinka 4 frt 50 kr., összesen 8 frt 80 kr. Kiadás 36 frt 76 kr. Maradt tiszta jövedelem 91 frt 84 kr.

F e k e t e I s t v á n,
egyl. főjegyző.

Különfélék.

Esküvő. E hó 6-án vezette oltárhoz Stehlo Ottó budapesti mérnök, az eperjesi társadalmi körökben felette kedvelt bájos Kéler Gizella urhölgyet.

Kinevezés. Klinger Antal eperjesi mk. illeték kiszabási hivatali díjtalan fogalmazó gyakornok, a szegedi m. k. pénzügyigazgatóság által az ottani igazgatósághoz díjjal fogalmazó gyakornokká nevezetett ki.

Az „Eperjesi Széchenyi kör” magyar irodalmi szakválasztmánya f. e. február 13-án, szombaton házi estélyt rendez, melyen Mayer Endre ur „Miképezi alapját a jó társadalmi viszonyoknak: az egyén teljes szabadsága, vagy a társadalom általi elnyomatása?” című dolgozatát fogja felolvasni. Kezdeté este 6 órakor.

Színházunk és színiügyi bizottságunk. Aradi Gerő debreczeni színiigazgató megbízottja Gonda László e napokban járt itt, hogy színházunkat virágvasárnaptól kezdve két havi idő tartamra megnyerje megbízottjának Aradi Gerőnek, ki a teli évad alatt a szegedi színházat fogja bírni. Aradi az első rangú színiigazgatók egyike s 65 tagból álló társulata már a szegedi viszonyokhoz van szervezve, s így minden esetre élvezetes estéknek nézhet közönségünk elöbe. Színházunkat különben Dancz Lajos miskolci színiigazgató is kérelmezte. Akár melyikük kapja meg, jó lesz ideje korán a városi színiügyi bizottságnak arról gondoskodni, hogy a két társulat egyike se valjon csúfot, nevezetesen a lépéseket az iránt megtenni, hogy bérleti előjegyzések által a rövid időre legalább a rezszi költségek fedezve legyenek. A színiügyi bizottság oly tagokból áll, kik társadalmunk vezetői s ügyszólván csak rajtuk fog mulni, ha a két neves társulat itt kudarcot vallara.

A kassai kereskedelmi és iparkamara f. 1886. évi költségvetése szerint az eperjesi szövőiskola részére 100 frt, a kosár-fonoda részére 100 frt, a bártfai gyermekjáték gyártelep részére 100 frt, a soóvári csipkeverő-iskola részére 100 frt és a zborói esztergályos-iskola részére 100 frt irányzott elő. Megyénk mindenestire hiálával tartozhatik a nevezett kamarának, mely ily meleg pártolásban részesíti az ipar felvirágoztatását.

Színhazi hírek. Már csak pár napig lesz alkalmazunk Bányódy Károly kis színtársulatának előadásában gyönyörködhetni. Szűk anyagi viszonya daczára mindent elkövetett, hogy a legújabb, köztetszében részesült s a budapesti színházakban előadott darabok megszerzése és előadása által mértő közönség igényeinek megfelelhessen. Közönségünkön volt a sor, e törekvést azzal jutalmazni, hogy az előadásokat minél nagyobb számban látogassa. Az igazgató már lépett fel a vidéki színtársulatok fővárosi ambícióival: társulatának tagjai habár nem is elsőrangú művészek, a gondal megválasztott darabokban teljesen helyt álltak. Játékuk által különösen kiemelendők Szabó Róza, Molnár Vilma, Czakóné, Krasznay, Bódy, Szabó és Dobó. Midőn tőlünk távoznak, nem mulaszthatjuk el őket, bár merre is forduljanak, a lelkes és hazafias mértő közönség pártfogásába melegen ajánlani.

Bál. Fényesen sikerült hangversenyyel egybekötött táncmulatságot rendezett f. hó 1-én, a helybeli r. kath. főgymnásium szegény növendékeit segélyző egyesület választmánya, az egyesület

tápiintézetének javára. — A tartalomdus műsor bevégezte után, 9 órakor kezdődött a tánc, s tartott reggeli 6 óráig. A négyeseket 112 pár táncolta. A hölgykoszorubau voltak: Beör Kálmáné, Berzeviczy Béláné, Dienes Istvánné, Fest Lajosné, Füzy Istvánné, Imre Aurélné, Kadas Miklósné, Lasztókai Lászlóné, Pulszky Gézánné, Péchy Ödönné, Ruttkay Aurélné, Semsey Boldizsárné, Schlott Gyuláné, Stankay Lászlóné, Szmoligovics Szilárdné, Szinyey Józsefné, Szinyei Pálné, Tahy Mihályné, Távolyné Walkovszky Mihályné. — Azután Bra-beez és Kiss urhölgyek Kassáról, Bánó Erzsike, Dobay Margit, Dienes Lenke, Körtvélyessy Anna, Madarassy Margit urhölgyek a vidékről. — Beör Ilka, Dessewffy Etelka, Divald, Ferientsik Mathild, Füzy Ilma, Glós Lenke, Grusha Irma, Hazlinszky, Furenesák Anna, Izséphy Mártha, Kubinyi Emma, Kovácsy Jolán, Kovaliczky Jolán, Lasztókay nővérek, Mihalik nővérek, Podhorányi Margit, Peha-csek Gizella, Semsey Margit, Semsey Nathalia, Schlott Ilka, Schmidt Juliska, Schulek Thea, Tomka Zsófia, Walkovszky Ilka, Vizloczky Olga, Wind Marianna és még többen. A bevétel 682 frt 50 kr. mennyi ebből a tiszta jövedelem, még nem nem tudjuk.

Üresedésbe jött díjtalan fogalmazó gyakornoki állomás. Az eperjesi mk. illeték kiszabási hivatalnál egy díjtalan fogalmazó gyakornoki állomás üresedésbe jött. Az állomás betöltésénél az állam tudományi vizsga kívántatik meg.

Az eperjesi ügyvédi kamara e hó 6-án tartott ülésében többek között a közg. javaslatnak a főispánokra vonatkozó híres 54-ik §-ust is tárgyalta s a többi kamarákkal egyetértőleg telterjesztést szándékozik a törvény.uzáshoz intézni, ezen paragrafusnak módosítására iránt.

Halalozások. Eperjesen januárhó 15-ről 31-ig összesen 25 halalozási eset fordult elő.

A postai takarékpénztarak február hó 1-én az egész magyar birodalomban megkezdették működésüket és némely városokban fölötte nagy az érdeklődés. Kiváncsiak vagyunk, hogy nálunk Eperjesen, minő lesz az érdeklődés?

Mulatság. A vörös kereszt egyesület eperjesi főkegylete f. hó 16-án a városi nagyeremben az egyesület javára házi-ezredünk zenekarának közreműködése mellett hangversenyyel egybekötött táncestélyt rendez. A hangverseny műsora következő: 1. Nyitány. Előadja a 67-ik gy.-ezred zenekara. 2. Polonaise, As-dur Chopintól. Zongorán előadja Keczser Ida urhölgy. 3. Ballade és Polonaise, Vieuxtempstól. Hegedűn előadja Poeschl Gyula ur. Tutkó Eugenia urhölgy zongorakiséréte mellett. 4. a) „Spielmann und Zither”, ballada Körnertől és b) „Il bacio” (A csók), Ardititól. Eneklő ngs., Duka Marianna úrnő. 5. Magyar dalok. Zongorán (Rác Jani hegedűkisérétevel) előadja Sarlay Regina urhölgy. 6. Gyermek-symponia (Zenei tréfa) Hayden-től, előadják a következők: Zongorán: Dessewffy Helén és Ludmann Paula urhölgyek. Trombitán: Kubinyi Emma és Semsey Ilka urhölgyek. Dob: Beör Ilka urhölgy. Csalogány: Schmed Juliska és Kösch Cornelia urhölgyek. Tringola: Radvány Anna urhölgy. Kakuk; Tomka Zsófi urhölgy. Csillag-czimbal: Podhorányi Margit urhölgy. Kerep: Ferientsik Mathild urhölgy. Pacsirta: Glós Lenke urhölgy. A műsor után tánc. Helyarak: Földszinti ülőhely I. sor 1 frt 50 kr., II. sor 1 frt 20 kr. III. és IV. sor 1 frt. Üveg-karzat 1 frt 50 kr.

István = koronás, Péter = köszikla, Sándor = jeles hős, Ferencz = szabad, András = híres családú, József = mint szaporító stb. Ugyde ki érti közlünk, ha a hét magyar vezér nevet halljuk: Előd, Ond, Kund, Tas, Huba, Tuhutum?! Bizony ezeket a finn-ugor nyelvészek nem tudják megfejteni, hanem Vámbéry a török nyelv segítségével igen szépen megmagyarazza. E szerint Almos nem azt jelent, hogy álmos, hanem: boldog, magasztos; Ógek = atya, Árpád = a megjósolt; Levente = önkéntes harezos, Zsolt = fejedelem, Bulesu = tudós, Emese = nagyanya, Előd = törzstő, Kund = tisztelt, Tas = kö, Ond = elégedett, Tuhutum = hatalmas, Gyejza (helyesebben Gyejes) = nyilas, Vajk (Szt. Istvánnak keresztiség előtti neve) = dicső, Béla = tudós, Torda = állhatatos, Kharkasz = a törvény őre stb.

Hogyan lehetséges, kérdi Vámbéry, hogy egy nép, mely különben ugor nyelvet beszél, mégis török neveket ad a főembereinek? Erre jeles történetírónk Marczali azt a feleletet adta, hogy a magyar nép ezeket a neveket is egyszerűen kölcsönvette s példákat hoz fel a népvándorlás korából, hogy ilyesmi más törzsekkel is megesezt. S ebbe a véleménybe bele is lehetne nyugodnunk, hisz' a keresztény népek is elhagyták régi elnevezéseiket s újakat vettek fel, ugyde Vámbéry kimutatja, hogy nemcsak az ősi nevek, hanem az ősmagyar vallásra vonatkozó elnevezések és szertartások is mind török-tatár eredetűek s nyoma sinés nyelvünkben és hagyományainkban a többi finn-ugor népek ősi világnézetének. A finn hitrege szerint: a lég szüze a tengerbe ereszkedik; a térdére fészket rak egy kacsa s beletojik; a tojások a fészkekről lefordulnak, darabokra töredeznek s a darabokból föld és ég, nap és hold, esillagok és felhők alakulnak; a vízanya földnyelveket, öblöket, partokat, mélységeket és teneket teremt a tengerbe; végre pedig Vejne-mőjment szüli, kit a hullámok soká hánynak, vetnek, míg végre partra jut; a sivar földbe fákat ültet,

gabonát termeszt stb.” (Szász K. A vil. ir. nagy ep. II. k. 331. lap.) Ime, minderről mitsem tud a magyarok ősvallása, ellenben a török-tatár nép mythologikus alakjai még ma is közszájon forognak. Így pl. isten = a persa jerdan, óriás = ósáta, bálvány = hatalmas, pokol = sötét, ördög = titkos, elrejtett, terengette = ördögadta, tatos = büvölő, boszorkány, sárkány mind török szavak, valamint személy is, mely annyit jelent, hogy „test és lélek együtt.” Sőt kimutatja, hogy az ural-altaji népek még most is oly világnézetet vallanak, mint a magyarok a vezérek korában.

Igy ők is berkeken áldoznak, leölt lovak lapoczkájából jósolnak s a tüzet epoly szentnek tartják, mint őseink. Mécesest elfújni vagy a tűzbe köpni nagy véték nálok s a régi magyarok is a legnagyobb tisztességnek tekintették, ha haláluk után tűz által hamvadtak el. A „se hire, se hamva” közmondás is erre a szertartásra vezethető vissza. A fehér szín a gyász jele. A magyarok is királyaik temetkező helyét Fehérvárnak nevezték el.

Am mondhatná valaki, hogy a magyar nép ép ugy kölesön vette a török-tatároktól a vallását is, mint a neveit s még talán ezt is lehetségesnek tétélezhetnők fel, de hogy egy nép még a mondait is, nevezetesen a legnemzeti b b mondaít szintén más népektől kölesönözze, ezt már senki se tudná velem elhitetni. Vámbéry ugyan erre a kö-ülményre nem igen terjeszkedik ki, én előttem azonban ez nyom legtöbbit a latban. Így a Csabamonda egyenesen a hunoktól származtatja a széke-lyeket, pedig a hunokról kétségtelen, hogy török nép voltak.

„A nagy Attilai ostor
Nálunk soha el nem bomol!”

dalolja ma is a székely Árpád, a hagyomány szerint mint Etele örökét foglalta el Pannoniát. A hun és magyar nép eredetéről szóló csodaszarvas mondáját a tatár népek közt is megtalálták, sőt mi több, ugyanott Vámbéry még a Toldi-monda párját

feldedezte s kimutatja, hogy Toldi tatárul annyit jelent, mint: teli hold. Mindezeknek betetőzéseül pedig még a tulajdon édes nevünk, a „magyar” név is török s annyit jelent, hogy „uralkodó”. S épen ez szolgáltatja, szerintem, kezünkbe az utba-igazító fonalat. A dolog ugyanis ugy lehetett, hogy a népvándorlás korában egy ázsiai török-tatár eredetű nép fegyverének hatalmával alattvalói viszonyban szövetséges társává kényszerített sokkal nagyobb számú finn-ugor népet s azzal egy nemzeté olvadott össze, elfogadtatva vele a maga világnézetét, ugy azonban, hogy a vezéreket és a törzsfőket mindig az „uralkodó” vagyis a magyar népfajból választották. Később azután az történt, hogy a számára nézve nagyobb ugor elem elnyomta a török-tatár emet, ugy hogy az elvesztette nyelvét s csak a régi neveket és ősi világnézetet őrizte meg sértetlenül. Ma, mint magyarok, határozottan a finn-ugor nyelvet beszéljük, de kétségtelen, hogy népünknek egy része török-tatár eredetű. Hogy ilyesmi lehetséges, példa reá Anglia történelme. A normannok Hódító Vilmos alatt elfoglalva Nagy-Brittanniát, elnyomták az angolszászokat, ugy bántak velök, mint rabszolgáikkal; külön nyelvök, külön irodalmuk és szokásaik voltak, míg ma többé se hire, se hamva nyelvöknek s ugyanazon kevély normann bárók utódai büszkéek az előbb lenézett angol névre.

Azt hiszem, a fennebbieken elég kimerítően megfeleltem arra a kérdésre, hogy török-tatár vagy finn-ugor eredetű-e a magyar nép? Magát a nyelvet és népjellemet illetőleg az utóbbi nézet javára ütött ki vizsgálódásom, hogy költészetünk se egészen elütő a finn-ugor népektől, ideiktatok befejezésül saját szerény fordításomban egy mordvin-balladát, mely — nézetem szerint — nagyon sok hasonló vonást tüntet fel székely balladáinkkal. Czime:

A gonosz férj.

Hol volt, hol nem, régen
Volt egy öreg ember

Meg egy öreg asszony;
Volt nekik két fiok

Jobboldali karzat 1 frt 50 kr. Baloldali karzat 1 frt. Személyjegy 1 frt. Deákjegy 60 kr. Jegyek előre válthatók: Thrór Gyula egyleti pénztárnok üzletében, este a pénztárnál Felülvezetések ugyanott vértettek át.

A kongrua szabályozása. Tudvalevő dolog, hogy az 1802-ik évben felvett összeírás alapján megrendszabályozott kongrua, nem felel meg többé a mai kor viszonyainak s igen sok kellemetlenségre és surlódásokra szolgáltatott okot a legutóbbi időkben. A miniszteriumból egy bizottság lett kiküldve ekérdés tanulmányozására s e hó 2-án tartott ülésében Benez F. minisztr. tanácsos lett megbízva egy konkrét javaslat kidolgozásával.

A halottégetés eszméje a fővárosban nagy viszhangra talált, eddig mintegy 350-en írták alá a kötelező ívet s legközelebbi napokban az eszmét pártolók közgyűlést tagnak tartani.

Rochlitz Gyula végrendelete. Az eperjesi evang. collegiumot érdeklő pontja a végrendeletnek. Többi vagyonából, miről itt hagyományképen nem rendelkeztem, jelsül értékpapírjaimból és betáblázott temesvári vételhátralék követelésemből, egy nevenről nevezendő 30.000 frtnyi alapítványt teszek és rendelek az Eperjesi szab. kir. városban létező ösrégi s az ország protestantizmus történetében tiszteletreméltó szerepet vitt ágostai hitvallású evangélikus Collegium javára, mint amelyben tanuló éveim nagy részét töltöttem. Teszem ezt hálaérzetből, amennyiben e tanítézet szelleme költötte fel először bennem a munkásságra és haladásra való egészséges ambíciót, melynek, ha nagyobb körben elterjed, ember és haza hasznát látja és mely a nemzeti megmaradásnak főbiztosítója. És teszem a végett, hogy ezen Collegium (ugy tudom hogy most is ez a neve) tanerőinek s az erre szükséges pénzerejének nyarapodása által, az ujjkor követeléseinek s a magyar állam által megkivánt feltételeknek, a nemzeti haladás igényeinek ezzel is jobban megtehetően. Teszem végre: más, nálammal vagyonosabb honfiaknak buzdító példaadás végett. Ez alapítványtökén kívül ugyancsak ezen eperjesi protestáns tanítézetnek (collegiumnak) hagyományozom bronzszobromat.

Az eperjesi dalegylet ujjlag megnyerte a várostól egész ingyen, az eddig használt helyiséget, melyet valamelyik nagy plusmacher abban megírta, hogy a városban hangzott, hogy a hetenkint egy pár órát igénybe vett helyiségért fizessen lakbért, de szavai nem találtak viszhangra, mert a városi közgyűlés teljesen méltányolva tudja az együletet, mely dalai által leghathatósabb előmozdítója a magyar szellemnek s a magyarság terjesztésének.

Vívó-iskola. Dessewffy József nem a Paczauer, hanem Beör Kálmán házában nyitott vívóiskolát s azt tényleg már berendezte.

A helyszerző üzletek rendszabályozása. A helyszerző üzletek visszaélései ellen a városokban egyre több panaszok hallhatók. A baj oka egyfelől az, hogy az ily üzletek rendszerint kétes existenciájú egyének által gyakoroltatnak, másfelől pedig, hogy a korlátlan verseny által az ily természetű üzletek keresetének csökkenése a legelkülönültebb üzletek utáni kapkodásra is kényszeríti a különben sem valami szigorú erkölcsű üzereket. Az ipartörvény alapján több városban hatósági szabályrendeletek által korlátozzák az ily üzletek számát. A hol ily intézkedések már létesítettek.

S mindakét fiúnak
Asszonyfelesége.
A nagyobbik fiú
Jó szerenést csinált.
Gazdag a menyecske,
Van mibe aprítani,
Ingválva fodorra,
Sarkig patyolatba,
Talpig selyembe járt.
A kisebbik fiú
Csak szegény lányt kapott.
Daróc ingeskeje,
Rövid viganója,
Az is lesirt róla.
Aj! bemegyzen hozzá
Az a gonosz férje:
„Készülj fel, készülj fel,
Asszonyfeleségem,
Vendégül vislek ma
Az édes anyádhoz.”
Abajt felöltözik
Kopott gúnyácskába,
Apró fergecskét
Fésüli, mosdatja.
Lépeső előtt várja
Férje a szánkóval,
Felülnek mindnyájan,
Ugy mennék vendégül.
El is elérének
Sűrű rengetegbe
Mély hegyszakadékhoz.
Apró porontyait
Az az istentelen
Ott sorra lehányja
S fehér hattyú nejt
Megfojtja, felkötö
Asszú fa ágára.

Megfordítja lovát,
Indul hazafelé.
Az erdőben jaggat,
A mezőn már füttyül.
A falu közt dalol,
Kinyitja a kaput,
Futva megy a lépesőn
S tánczol benn a házban.
Kérdezi az anyja:
„Mondd csak, édes fiam,
Kis unokáscáim
Örültek-e nagyon
A jó nagyanyának?”
„Örültek biz’, anyám,
Nagyon jól van dolguk.”
„Hol kószál az az eb,
Ott hagyja az ételt
S könyeit titkolja?”
„Hej, te gonosz állat,
Hová tetted menyem
S gyöngé unokáim?”
„Unokáid, anyám,
Ne várd többé? vissza.
Sűrű rengetegben,
Hegyszakadék mélyén
Ott fekszenek sorba
S hegyszakadék partján
Asszú fa ágáról
Anyjok nézi őket,
Nézi s nevet rájuk.
„Mért tetted ezt, fiam?”
„Azért tettem, anyám,
Este ha lefekszel,
Átkozz meg engemet!
Jó reggel, ha felkelsz,
Átkozd meg fiadat!”

(Felolvasatott az eperjesi Széchenyi-körben 1885. nov. 7-én.)

kedvező hatásuk nyomban tapasztalható volt. Ajánlatosnak tartjuk, hogy nálunk is ez üzlet mielőbb rendbe hozassék és a korlátolás mellett, az ily üzlettulajdonosok vagyoni, sőt bizonyos miveltégi qualificatiójukra is kiterjedő feltételek szabassanak. Ily megszorításokkal a miveltebb kereskedői elem is vállalkoznék az e nemű üzletek gyakorlataira.

Széchenyi-kör zeneestélye lesz e hó 13-án szombaton. A program igen érdekes s élvezetes estélyt ígér. Duka Róbert szakválaszt. elnöknek és rendezőnek neve elég garancia arra, hogy ugy is lesz.

Megszökött bankigazgató. Peliczter Adolf a gálszécsteresbi hitelnepbank igazgatója ellen a gálszéczi járásbírósa a következő nyomozó levelet bocsátotta közre: Peliczter Adolf esalás és sikkasztás büntetvének elkövetése által a gálszécsteresbi hitelnepbankot 85.000 frtíg megkárosítván, lak-helyéről f. évi január hó elején megszökött, miért is nyomozandó s elfogatása esetén a legközelebbi kir. ügyészséghez kísérendő. Peliczter 50 éves özvegy, terménykereskedéssel foglalkozott, közép-magasságú, areza hosszas, vörös színű, haja szöke vörhenyes, néhány toga hiányzik, bajszú és rövidre nyírott kórszakált visel. Ismertető jelei, tele talpu, gyakran köhécsel s torkát gyakran fújditja. Német, tót és zsidó nyelven beszél, magyarul hiányosan németes kiejtéssel.

1100 paraszt jött vissza Amerikából a szerdai vonattal, köztük legtöbb pénz nélkül. Ez kétségtelen jele annak, hogy a kivándorlás apadóban van, de minthogy parasztjaink csakis kereset céljából indultak Amerikába, s ha ott magokat felpénzelték, onnét mint hű fiait e szegény megyének, mindenkor visszatértek s itt legtöbb esetben a szerzett pénzzel adósáigakat kifizették, esetleg földeket vettek, épen nem kell örülnünk ennek, hogy a kereset e neme apadó illetve szűnő félben van.

Hullák megkövesítése Börtel nevű francia a hullák megkövesítésének módját találta föl. Szilikát s mészanyagokból készít koporsót, s midőn már a hulla benne van, hasonló nemű folyékony anyaggal tölti tele. A koporsó bensejében a megkövesülés aránylag gyorsan történik, oly módon, hogy a szilikát s a mész felszívják a hulla nedves részeit. A hulla alakja örök időkre megmarad.

Vakmerő tolvaj Tamás Jakab, ki még 1884. évben Tabaeskö József szokolyi lakos éléskamráját feltörte és a tetten rajta is csípték, de ekkor a káros házának felgyújtásával fenyegette, mi miatt szabadon bocsátotta és azóta folytatta kalandozását: de f. hó 6-án már a nemezsis megsokolta kalandvágát és átszolgáltatta a csendőrségnek, kik a tolvajnál különféle fegyvereket és feszítő tárgyakat találtak.

A falu díszé. Polyakócz községben mult hó 23-án éjjel Oburek János ismert közséltalmu egyén Keller Wolfgang koresmájában hajtogatta a pálinkás rőmpölyt, míg végre kedve kerekedett, hogy a koresmáros éléskamráját is megtekinté, mi a koresmárosnak kissé feltűnővé vált, de minden rossz sejtelmét elűzött magától a legény részeg állapot miatt. Csak másnap állott el aztán szemészajja, midőn éléskamrájának ablakát feltörve látta és onnan különféle élelmi cikkek hiányoztak, s ráadásul még egy kis hordó sör is. A koresmáros gyanuja egyenest Oburek János a falu díszére irányult, de nem is alap nélkül, mert a csendőrségnek sikerült benne a tolvajt felfedezni.

Gyujtogató nő. Sárpatákán m. hó 8-án, Stalymak Zsuzsanna Hajpít Mária udvarára lo-pódzva, annak sertésölja körül ólalkodott. Mit a szomszédok az ablakon keresztül kísérték figyelemmel, míg végre az ól szalmafedele közégy esomagot rejtett, mire nézve a szomszédok azon véleményben voltak, hogy pálinkás üveget rejtett el, mert főjellemző tulajdonsága a pálinkás üvegnek igen is gyakori hajtogatása. Ezen balvéleményből csak is akkor ocsudtak fel a szomszédok, midőn lángra lobbant az ól fedele s csak is nekik volt köszönhető, hogy a tűz tovább nem terjedt és ekkor győzödték meg, hogy az asszony által elrejtett tárgy nem pálinkás üveg, de esepű kanócs volt. A gyujtogató asszony, tekintettel, hogy tettét részeg állapotban követte el, a mely betegséggé pedig igen gyakori nála, hogy ujjlag el ne követhessen valami esinyt, a csendőrség által a bártfai kir. járásbírósnak adatott át.

Kifogott rajtuk a hideg. Az egyszeri cigány lova is akkor unta meg az életet, midőn már a koplalást megszokta. Három cigány is akkor unta meg az életét, midőn már majdnem megbarátkoztak a hideggel. Mult hó 13-án a bajorvágási erdő szélében 3 cigányt talált a csendőrség megtagyva, kik Paloesára egy lakadalomra voltak meghíva. A leendő jövedelem öröme a cigányok már előre áldomást ittak és erősen be is nyakaltak. A hideg azonban erőt vett rajtuk és egyenkint elmaradoztak az úton még pedig örökre, mert midőn a többiek Paloesára érve észre vették, hogy ezek hiányzanak és keresésükre visszatértek az éppen ott czirkáló csendőrökkel, már mind a három megvolt fagyva.

Eltűnt feleség. Zalyeha János napszámos a napokban nejevel Sebesen volt bizonyos családi ügyek rendezése végett, s midőn onnan vissza tértek és mostani illetőségi helyükre Kassara mentek volna, neje Eperjesen a „fekete sas” előtt férjétől 1 frtot kért, hogy apróbb bevásárlást eszközöljön s férjét kérte, hogy csak menjen előre

az indóházhoz s ő majd követni fogja. A szegény tatár engedelmessékedett, de nejt haszaltalan várta, mert az még mai napig sem követi férjét.

Pósta kocsisok. Mondja aztán valaki, hogy a posta kocsisok nem jó szívű emberek-e? mikor ők még a szegény gyalogos aszonyokon is megkényörülnek és maguk mellé veszik a posta kocsi, miként az történt mult hó 18-án a komarniki posta kocsissal, ki egy nő személyt vett fel, 20-án pedig az ó lublórol jött posta kocsissal, ki 3 nővért szállított tova, kiket azonban a csendőrség szépen le expedált, ismervé a törvény szigorú rendelkezését hogy a posta kocsin senki idegennek utazni nem szabad. Miudenesetre nem a posta kocsisok hibája, hogy olykor olykor gyalog utazókat felfogadnak, de mindenkor a postamester urak hanyagsága, mert ezeknek okvetlenül tudniok kellene, hogy mily veszedelem és kár háramolhatik, úgy az ó, valamint az állam részére, ha egy paraszt ember utasokat is szállít a postakocsin, legyenek azok bár szoknyás pasasérok is, de néha a szoknya is vakmerő tolvajokat rejtgetett.

Vakmerő tolvaj Mult hó 17-én a bártfai vásáron Bili János gerlachói lakos könnyű szerével akart magának vásárlást szerezni és addig ólalkodott Herezeg Sámuelné sátora mellett, míg végre sikerült neki egy esomagot elemelni, mit azonban az asszony észrevett és utána futott s már csaknem elesiepte a tolvajt, midőn ez látva a közelgő veszélyt, a szürét esapva le magáról és ő tova iramodott a nép közé vegyülve haza illant. Epen a lopott jószágokban gy-nyörködött, midőn a csendőrség házába lépett és midőn kérdőre vonták, a legmerészebb tagadással állította, hogy ő e tárgyakat nem lopta, hanem készpénzért vette, s csak akkor vallotta be bűnét, midőn a szürét corpus delicti képen felmutatták. Most pedig vásárlás helyett káldat kapott, a bártfai járásbírósa börtön alakjában.

Falusi állapotok Azt hinné az alföldi magyar paraszt legény, hogy a mi tót legényeink vizet sem tudnak zavarni, pedig dehogya, kell fényesebb bizonyíték a garázdalkodásra, mint a mult hó közepén Vörösvágyon történt esemény. Soltész János ottani parasztlegény nem elégedett meg az egész napi dorbézolással, de még az éjjeli órákban is akarta folytatni, mi azonban rendes községben egy bizonyos esti óráig van megengedve és ekkor az éjjeli esatangolókat a jámbor lelkű bakter figyelmezteti a haza távozásra, épen ily alapon figyelmeztette Balogh János is a nevezett garázdát. Ez azonban, hogy a törvény nevében szöllő falusi bakterre hederített volna, engedelmesség helyett egy követ ütötte föbe a baktert, tudomására adva, hogy csak azért sem megy nyugodni s folytatta falu utca hosszant a esatangolást az éjjel és most el-méldedik tette fölött a kis-szebeni járásbírósnál.

Lépre került szökevény. Ossziesen József-se-hogy sem tudott magbarátkozni azon eszmével, hogy ő neki még valamikor a katonai regulának is engedelmeskednie kell, melyről czimborái oly rem-séges dolgokat beszéltek, hogy olykor-olykor heti vásárkor felkereste őket a kaszárnyában egy kis butykos zsidó nektárral. Midőn már 1884. évben elérkezett az idő, hogy a sorozáson kell mejelelni egyet gondolt és Szerbiába szökött. Itt aztán nyomor és vigság közt folytak napjai, oly annyira, hogy a mult hóban már azt is ki fundálta, hogy már ő róla megfelekedtek a régi otthonán és egész nyugodtan szedte vette a sátorfát, egy nap beállit az anyjához, ki első pillanatra véghetetlenül meg is örült rég nem látott fia megérkezésének, de öröme nem sokáig tartott, mert a csendőrök neszt vették a szökevény itthon létének és most már a 67-ik gyalogezred bakájainak létszámát szaporítja, természetesen hogy szolgálati ideje büntetésképen egy pár hónappal meg lesz hosszabítva.

Farsangi események. Lakadalmat ütök a mult hét elején egy jó modú falusi gazdnál, hol a vőfélyek kalapjaik mellett ezitromba tűzött roz-maring szálakat viseltek. Egyszer csak azt veszi észre az egyik vőfél, hogy rozmaringját egy másik atyafi elemeli s mandlija belső zsebébe tünteti. Ezzel az atyafi eltávozott, de a kárvalott másik két társával utána iramodik s midőn követelték a rozmaringot, egre földre esküdzött, hogy színét sem látta, már csak nem tettelegességre került a dolog, midőn a kárvalott azzal szakította félbe a ezitromot, hogy csak a rozmaringot adja vissza, a ezitromot pedig vigye haza, jó lesz majd a levét borjú-beesináltba bele facsarni. Minek a rozmaring tolvaj meg is örült és a rozmaringot vissza ad a. Az eset hire a lakadalmas nép közt elterjedt s most úton útfélen esüfolják a ezitrom huzárt.

CSARNOK.

Késő bánat.

— Gny de Maupassant. —

Saval ur, kit Mantesban „Saval apó”-nak hívnak, épen felkelt. Esik. Szomoru őszi nap, a falevelek hullanak. Lassan esnek a vizesöppekkel együtt, mintha ők magok is sűrűbb és lassúbb esőt alkotnának. Saval ur nem jó kedvű. A kandallótól az ablakig, az ablaktól a kandallóig sétál. Az életnek szomoru napjai vannak. Az ó életének pedig

már eskis ilyen napjai lesznek, mert ő hatvankét éves! Egyedül áll, agglégény, senki sines körülte. Mily szomorú az így meghalni, egészen egyedül, senki által nem sajnálva, nem siratva!

Orontelen, egyhangú multjára gondol. A régi időkben észébe jut gyermekkor, szülőháza, szülei háza; aztán az iskola, az érettségi vizsga, a jogi szakfolyam Párizsban. Majd édes atya betegsége, halála.

Visszament szülőhelyére lakni: édes anyjához. Együtt éltek ketten, a fiatal ember és az öreg asszony, esőndesen, nyugodtan, minden vágy és óhaj nélkül. Ő is meghalt. Mily szomorú az élet!

Egyedül maradt. És most nemsokára ő is meg fog halni. Eltűnik és azzal vége. A földön nem lesz többé Saval ur. Mily rettenetes! Más emberek élni, szeretni, mulatni fognak. Igen mulatni fognak és már nem lesz többé! Mily különös, hogy az emberek a biztos haláltól való félelmükben még nevetni és mulatni is tudnak. Ha kétséges lenne a halál, még legalább remélni lehetne; de nem, hiszen elkerülhetetlen, ép úgy mint az éj a nap után.

Legalább betöltötte volna élte feladatát! Leg-

alább csinált volna valamit; legalább kalandjai lettek volna, melyekre most önézettel gondolna vissza, legalább valami sikert, eredményt tudna felmutatni. De nem, semmi. Semmitsem végzett, csak ugyanazon órákban felkelt, evett, lefeküdt. És így érte el hatvankettedik évét. Még csak meg sem nősült, mint a többi férfiak. Miért. Igen, miért nem házasodott meg? Megtehette volna, mert nem épen szegény. Talán alkalma nem volt? Meglehet! De az alkalmat maga teremti az em-er! Közönyös volt, ez az egész. A közönyösség volt az ő fő hibája, bűne. Mennyi embert tesz tönkre e gyöngösesg. Bizonyos természeteknek, roppant nehezűkre esik a mozgás, eselekvés, érdeklődés.

Nem is szerettek őt. A szerelem mámorában még nő nem szunnyadt az ő keble felett. Ő nem ismerte a várokozás kéjtelen aggodalmát, a megszorított kéz isteni reszketését, a diadalmaskodó szenvedély önkívületét, elragadtatását.

Mily túlvilági gyönyörrel telik meg a szív, midőn két szerető ajkai először találkoznak, midőn négy kar ölelése két emberből egy lényt teremt, ki határtalanul boldog, ki egymásért élő-haló két lényből lett.

Az ő élete kárba veszett, teljesen kárba veszett. Pedig ő szeretett. Titokban, fájdalommal és közönyösen szeretett, mint a hogy mindent csinál. Igen, szerette régi barátját, Sandresné asszonyt, régi bajtársának, Sandres úrnak nejét. Ah! ha mint fiatal leányt ismerhette volna! De elkésve találkozott vele; akkor már férjné volt. Őt bizonyosan megkérte volna! De azért mennyire szerette őt az első nap óta is!

Valahányszor viszontlátta, mindig elbúsult, újból eszébe jutottak az álmatlanul eltöltött évek, midőn mindig csak ő rá gondolt.

Reggel mindig kevésbé szerelmesen ébredett, mint a hogy este lefeküdt. Valjon miért?

Milyen szép, kedves mosolygó, bájos volt ő! Sandres nem az az ember, ki megérdemelte. Most már ő is ötvennyolc éves. Boldognak látszott. Ah! ha ő is valaha szerette volna őt; ha szerette volna! És miért nem szerette volna őt, Savalt, miután ő is szerette őt. — Sandresné asszonyt?

(Vége következik.)

Felelős szerkesztő: **Hedry Bertalan.**
Kiadótulajdonos: **Haitsch Lajos.**

NEM HIVATALOS ROVAT.

DAS BESTE
Cigaretten-Papier
IST DAS ECHE
LE HOUBLON
französisches Fabrikat.
von **CAWLEY & HENRY** in **PARIS.**
Vor Nachahmung wird gewarnt!

Dieses Papier wird von den Herren
Dr. J. J. Pohl, Dr. E. Ludwig, Dr. E. Lippmann
Professoren der Chemie an der Wiener Universität, bestens empfohlen u. zwar wegen seiner ausgezeichneten Qualität, seiner absoluten Reinheit und weil demselben keinerlei der Gesundheit schädlichen Stoffen beigemengt sind.

500 AFEUILLES
FORMA FRANCAIS
Cawley & Henry
SEULS FABRICANTS
Fac-Simile de l'Etiquette 17 Rue Bergère à PARIS.

Szives figyelembe!

Ép most jelent meg és kapható
Bernovits G. könyvnyomdájában
(Kassán malomutca 14-ik szám)
Kovács Árpád
kassai kir. állami állatorvos által szerkesztett

az állategészségügy kezelése körül szükséges szabályszerű nyomtatványok
ugymint: szemlebizottsági jegyzőkönyv, szemlebizottsági jegyzőkönyvi kivonat, járlati jegyzőkönyv, húslátói jegyzőkönyv.

Továbbá rendelkezésre állnak a könyvnyomdai szakba vágó bármily munkák, csinosan, gyorsan és a legméréskeltebb áron.

Champagner
Gustav Schmidt in Pressburg

empfehlte seine, aus den besten Weinsorten Ungarns, genau nach französischer Methode erzeugten Champagner:

Grand vin de Champagne . . . fl.	1.50
Jockey Club	2.—
Magyar pezsgő	2.—
Carte noire	2.60

alleinige Niederlage für Eperies bei Herrn **Carl Linkesch.** —3

TÖRLEY JÓZSEF és T^o.
magyar pezsgőgyárosok
Promontoron, (Budapest mellett)

a budapesti mágnási casino, a bécsi Jockey-Club és a bécsi Altadeliges-Casino egyedüli magyar pezsgőszállítóinak valódi champagnei mód szerint előállított kitűnő pezsgői, ugymint:

Talisman SEC (kellemes savanykás) és **Grand-vin réservé** (édes) üvegenként **2 frt.** **Crémant rosé** üvegenként **3 frt.** árban kaphatók gyárunkban.

A gyár csak nagyobb megrendeléseket fogad el. Kisebb mennyiségben pezsgőink kaphatók a főváros és vidék minden nagyobb kereskedésében, valamint első rangú szállodákban és vendéglőkben.

Különösen felhívjuk a t. ez. közönség becses figyelmét a fenti körök által igen kedvelt és az egész continensen egyedül csak nálunk kapható specialitásra. 1206 1-3

"Vin brut", (a legkellemesebb fanyarizú) pezsgőborunkra. Ara nagyobb megrendeléseknél 2 frt.

Helyben levő üzletem rövid idő mulva eszközendő átadásáig, a mai naptól kezdve mindennemű **rőfös- és rövid-áruimat tetemesen leszállított áron** eladni szándékozom és ezen körülményt a helybeli és vidéki t. ez. közönség becses figyelmébe ajánlom

tisztelettel
Krajzell Jenő.

1204 3-2

BISENIUS.

BÉCS,

I. RIEMERGASSE 14.

A monarchiának leg-olesőbb forrása pompás **Cotillon-diszjegyekben** 10 darabként 10 kr., 15 kr., 20 kr., 30 kr., 40 kr. és magasabbárak mellett. Leg-nyabb **Cotillon-jegyzék** 75 kr., 1 frt 20 kr., 2 frt 21 kr. és drágább. **Alarczos ruhák papírból** vaszonvarrásokkal urak és hölgyek számára ára 1 frt 50 kr. **Alarczos ruhák** kelméből 1 forint 30 krajczártól kezdve fölfele. **Alarczok** darabként 6 krajczolt fölfele, eredeti. **Komikál fejfedészet** darabként 5 kr., 7 kr., 10 kr., 12 kr. és fölfele. **Pompás Cotillon-esokrok** művészeti virágokból darabként 4 kr. és 11 kr. **Kárpáti virágokból** és alpesi rózsákból 13 kr. és drágább. **Báli dekorációknak** legizletteljesebb előállítására épen gyertyalusztereknek, táblaasztaloknak, székeknek és mindenféle dekorációhoz tartozó tárgyaknak. **Arjegyzék ingyen kapható.** U. i. figyelembe veendő, hogy sehol sines nyok-raktarom. 3-2

Cs. kir. osztrák-magyar szabadalmazott

Farugony-matrácok

6 frt. **6 frt.**

Pótlék szalmaszakok és sodronybetétek helyett

tiszta, tartós és jutányos, különösen alkalmas int^eeteknek és kórházaknak. Nagyobb megrendeléseknél megfelelő árlengedés. A megrendeléseknél az agy belső szélessége és hossza tudatandó.

12-2 Főraktár: Bécs, I. Neuer Markt 7.